

Mtoto wa kiume wa mtengeneza viatu

– Hadithi kutoka Poland

SKOMAKERSØNNEN

- En polsk fortelling

Hapo zamani za kale palikuwepo na mvulana aliyekuwa anaishi pamoja na baba yake ambaye ni fundi wa kutengeneza viatu. Baba yake alikuwa akikasirika na kumkaripia mvulana mara nyingi. Siku moja baba yake alikuwa amekasirika sana na akamfukuza mtoto wake nyumbani. Mvulana alipata mkate kidogo na kuondoka (kupotelea) kuelekea sehemu iliyokuwa na rangi ya bluu.

Det var en gang en gutt som bodde sammen med sin far som var skomaker. Faren var en sinnatagg og kjeftet på gutten hele tida. En dag ble faren så sint, at han kastet ut gutten sin hjemmefra.

Mvulana alitembea na kuendelea kutembea hadi alipokutana na msitu. Mvulana alitembea kupita msitu na sehemu kubwa la wazi yenye nyasi, na mpaka mwishoni akawa amechoka sana na kuamua kupumzika.

Gutten fikk bare med seg litt brød, og dro sin vei. Han gikk og gikk, helt til han kom til en skog.

Han gikk gjennom busker og kratt, og til slutt ble han så sliten at han la seg ned for å hvile.

Ghafla akaona mchwa wengi wakitoka na kukimbia katika kila kona, wanagongana wao kwa wao na kutengeneza machafuko. “Nini kimetokea?” alifikiria mvulana.

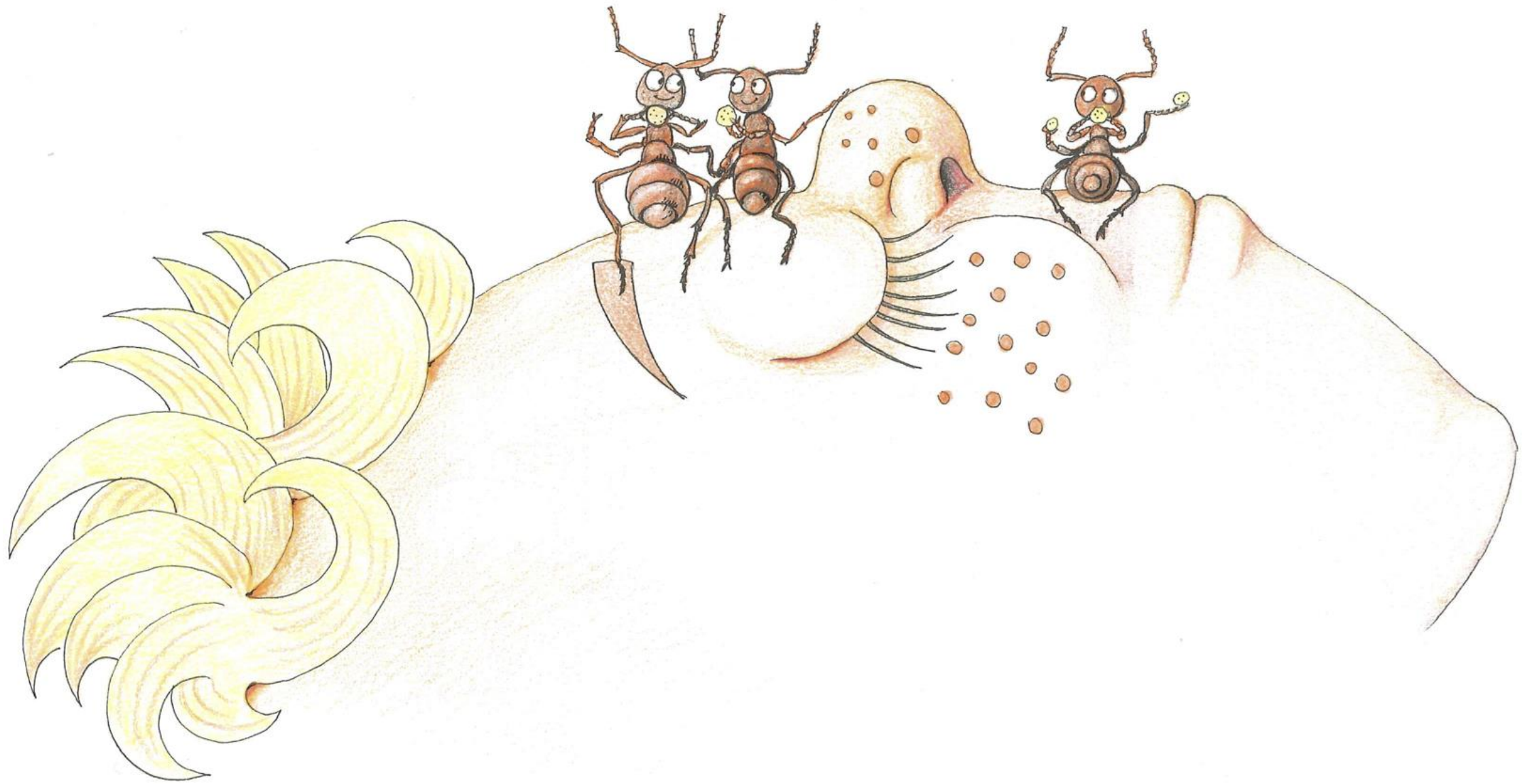
Plutselig så han masse maur som løp rundt til alle kanter, de krasjet med hverandre og det var virkelig kaos. «Hva har skjedd?» tenkte gutten.

“Aha!” Mvulana akaona kumbe ni kichuguu cha mchwa kimeharibika. “Mimi ninajua jinsi gani ilivyo kukosa kuwa nyumbani kwako” alisema mvuluna na kuuchuka udongo na kuurudishia katika sehemu ulipokuwa (kichuguu).

«Aha!» Gutten så at det var en maurtue som var ødelagt. «Jeg vet hvordan det er å miste hjemmet sitt,» sa gutten, og feiet jorda tilbake på plass.

Deretter tok han en håndfull med brødsmuler ut av lomma og strødde det rundt til maurene.

Pia alichukua mkono uliojaa vipande vya mkate kutoka mfukoni mwake na kuusambaza kwa mchwa. Mvulana akawa amelala wakati mchwa wakila mkate.

Mens maurene spiste brød, la gutten seg ned og sovnet.

Siku iliyofuata akaamka mvulana na kujitayarisha kuondoka. Mchwa wakajikusanya kwa kumzungunga duara nakusema:

“Asante kwa kuwa mkarimu na mpole, hatutakuja kukusahau, na tunaahidi kuja kukusaidia”.

“Jinsi gani mtakuja kunisaidia mimi?” Alisema mvulana huku akitabasamu na kuendelea na safari yake.

Neste dag våknet gutten og gjorde seg klar til å dra videre.

Da samlet maurene seg rundt ham og sa: «*Takk for at du var snill og grei, vi skal aldri glemme deg.*

Vi lover å komme og hjelpe deg». «Hvordan skal dere hjelpe meg?» sa gutten smilende og fortsatte på sin vei.

Aliendelea na safari yake na kupita kwenye msitu na eneo kubwa la wazi lenye nyasi, hadi akafika sehemu ina mto uliojaa samaki - samaki wa rangi ya dhahabu!

Han gikk gjennom skog og mark, helt til han kom til en elv - full av fisk - gullfisk!

Samaki wa rangi ya dhahabu walipo muona mvulana, wakogopa kwa sababu walijua mvulana atawakamata na kuwala. Samaki wakaanza kuogelea kwa haraka kutoka lile eneo. “Mimi ninajua jinsi gani ilivyo kukosa kuwa nyumbani kwako”, alisema mvulana. Pia alichukua mkono uliojaa vipande vya mkate kutoka mfuko mwake na kuvimwaga chini kwenye maji.

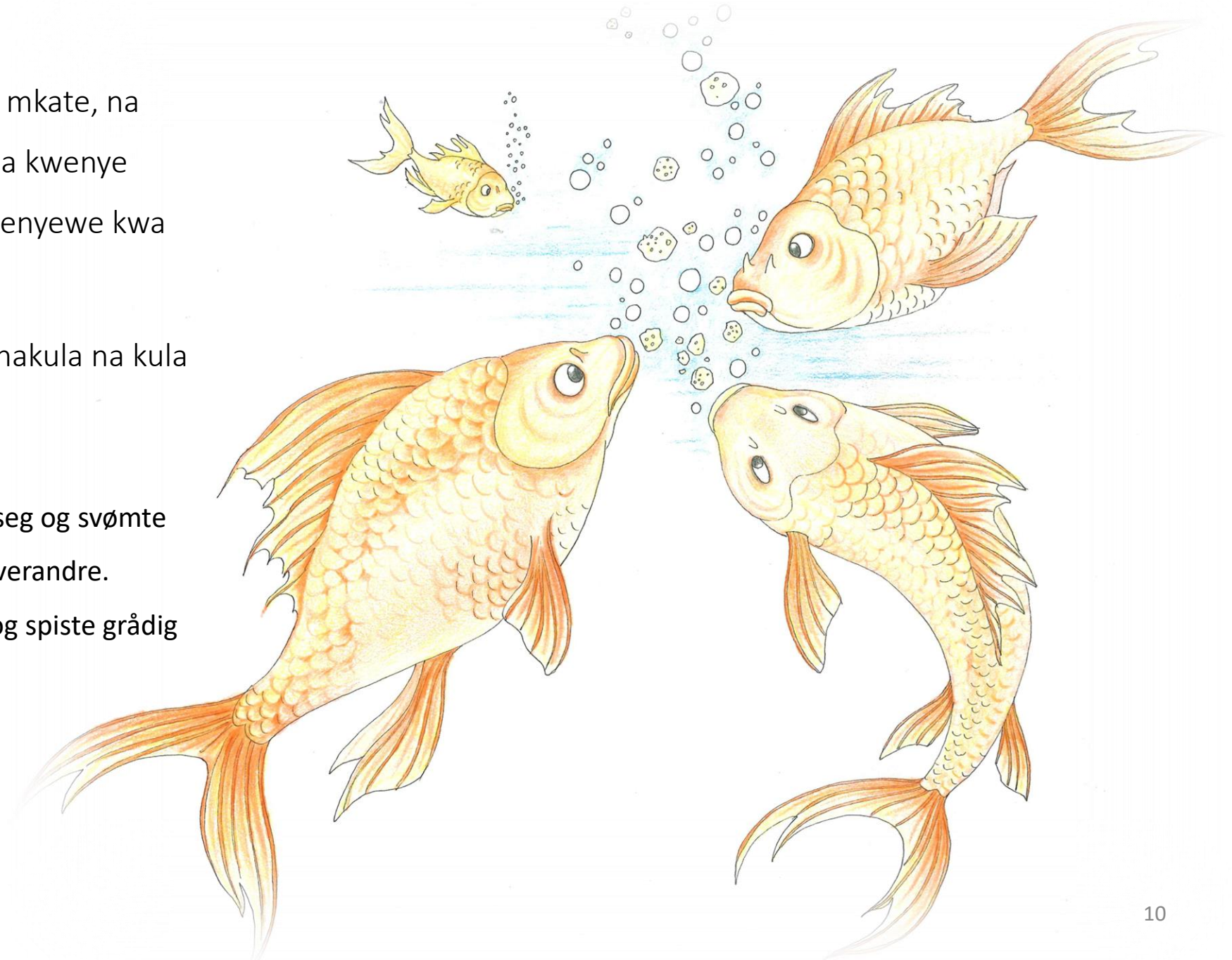
Da gullfiskene så gutten, ble de så redde. De trodde at gutten skulle fange dem og spise dem opp. Dermed begynte de å svømme fort av sted. «Jeg vet hvordan det er å måtte forlate sitt hjem,» sa gutten. Dermed tok han en håndfull med brødsmler ut av lomma si og kastet det ned i vannet.

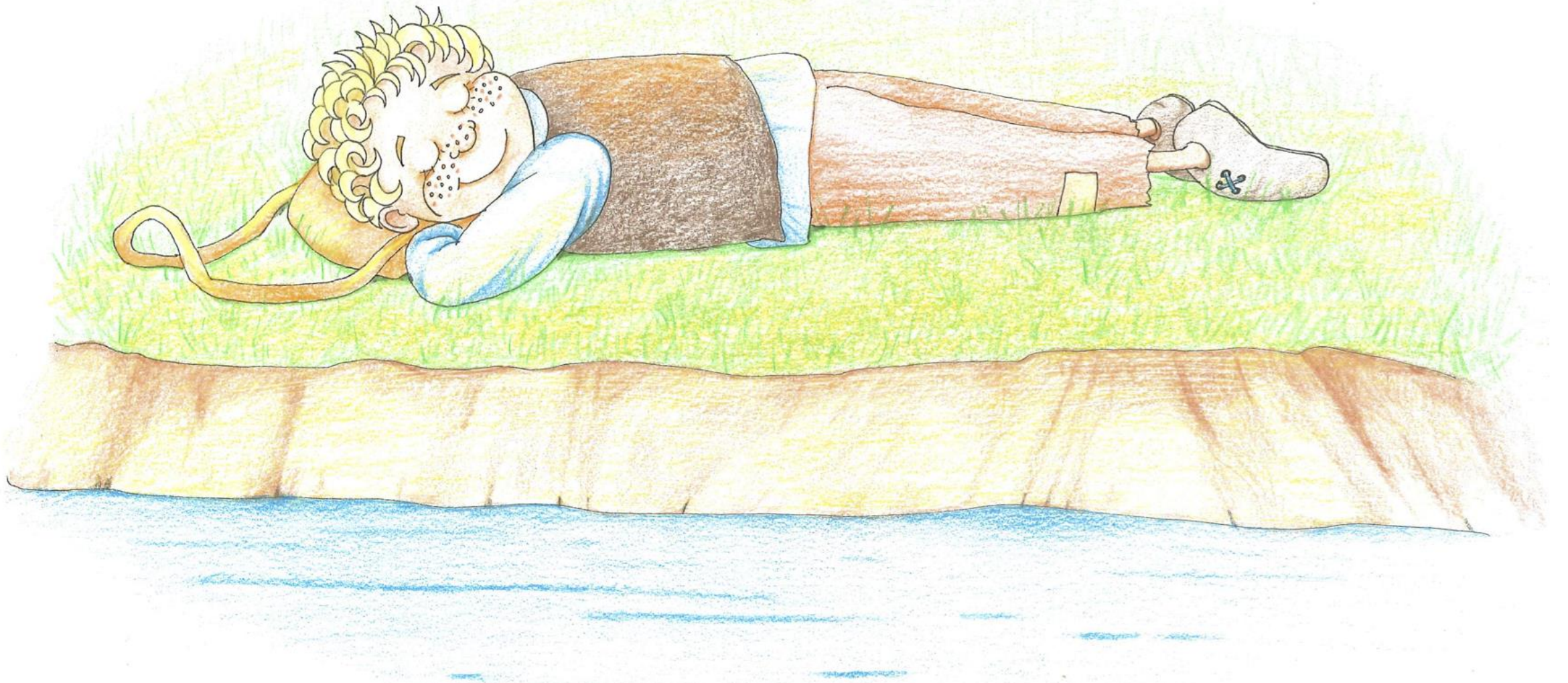
Samaki wakanusa harufu ya mkate, na kugeuza njia haraka kuelekea kwenye mkate huku wakigongana wenyewe kwa wenyewe.

Kisha wakaanza kupigania chakula na kula kwa pupa.

Fiskene luktet brødet, snudde seg og svømte fort tilbake mens de krasjet i hverandre.

De begynte å sloss om maten og spiste grådig opp alt sammen.

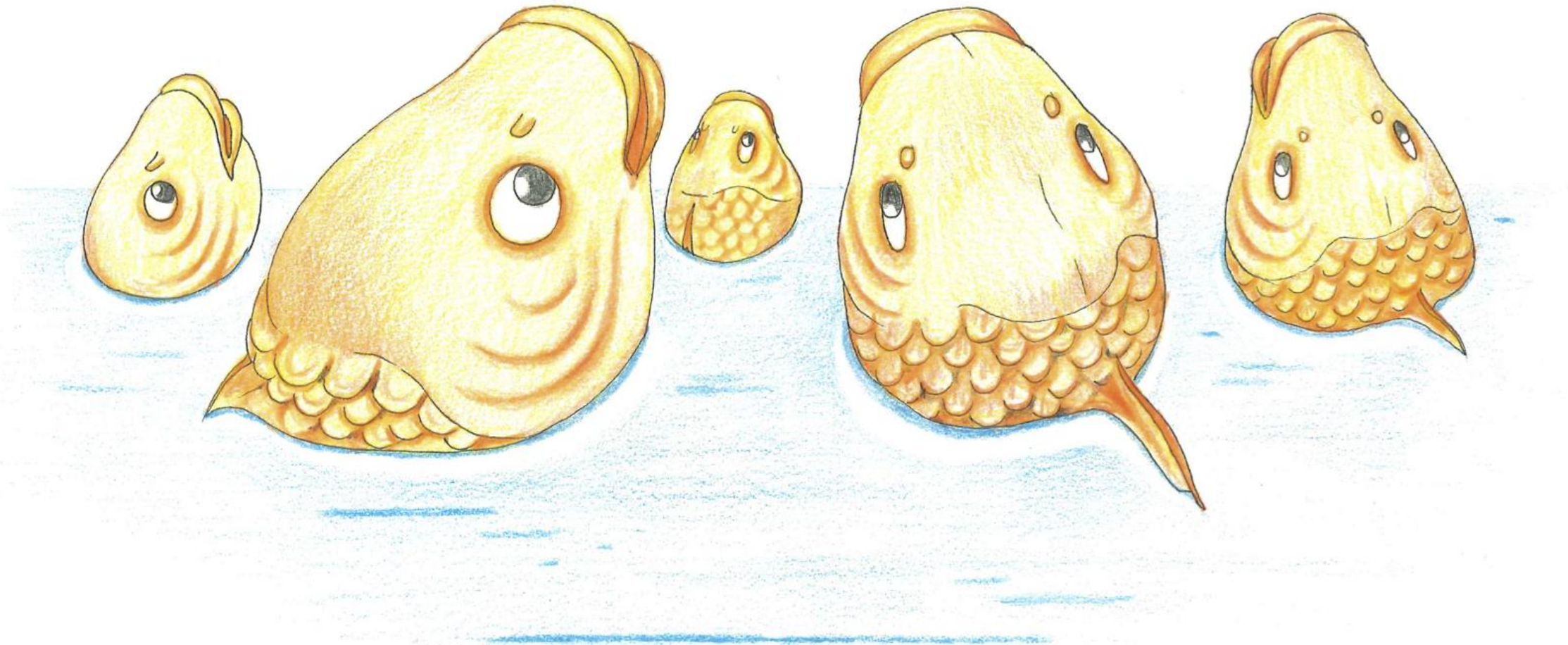
Mvulana akatabasamu, na baada ya hapo akajilaza chini na kulala.

Gutten smilte, la seg ned og sovnet.

Siku iliyofuata aka amka mvulana na kujitayarisha kuondoka.

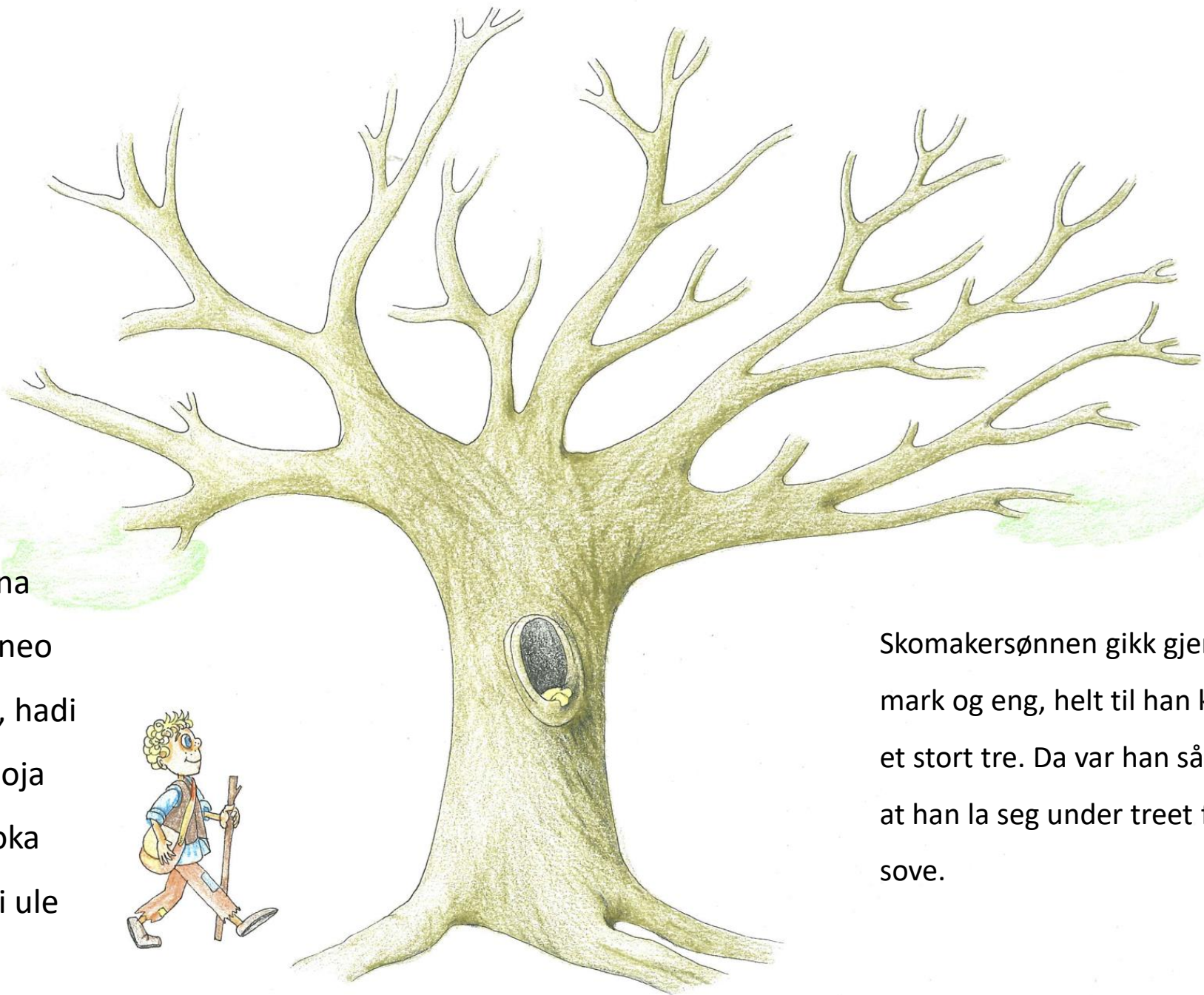
Neste dag våknet gutten og gjorde seg klar til å dra videre.

Samaki wakawa wametoa vichwa vyao juu ya maji na kusema: “Asante kwa kuwa mkarimu na mpole, hatutakuja kukusahau, na tunaahidi kuja kukusaidia”. “He he, jinsi gani mtakuja kunisaidia mimi?” Alisema mvulana na kuendelea safari yake.

Da stakk fiskene hodene opp av vannet og sa: «Takk for at du var snill og grei, vi skal aldri glemme deg. Vi lover å komme og hjelpe deg». «He, he, hvordan skal dere hjelpe meg?» sa gutten og fortsatte på sin vei.

Aliendelea na safari yake na kupita kwenye msitu na eneo kubwa la wazi lenye nyasi, hadi alipofikia kwenye mti mmoja mkubwa. Alikuwa amechoka sana na alilala chini ya mti ule mkubwa.

Skomakersønnen gikk gjennom mark og eng, helt til han kom til et stort tre. Da var han så sliten at han la seg under treet for å sove.

“Bzzzzzzz”, akawa amesikia ghafla. Akamka na kuangalia kila kona. Juu ya kichwa chake palikuwa na nyuki kila kona. “Nini kimetokea”, akawa anawaza. “Aha!” Akawa ameona mzinga wa nyuki uliotolewa katika shimo lililokuwepo kwenye mti na nta iliyokuwa imetupwa pembeni. “Mimi ninajua ni jinsi gani ilivyo kukosa kuwa nyumbani kwako” alisema mvulana na kuuweka mzinga pamoja tena.

«Bzzzzzzz,» hørte han plutselig. Han reiste seg og så seg rundt. Over hodet hans virvlet det mange bier til alle kanter.

«Hva har skjedd?» tenkte han.

«Aha!» Han la merke til noen bikuber som var dratt ut av trehuler, og bivoks som hadde blitt kastet rundt omkring.

«Jeg vet hvordan det er å miste et hjem,» sa gutten og satte kubene sammen igjen. Nå kunne biene samle honning og legge egg igjen.

Nyuki sasa wanaweza
kukusanya asali na kutaga
mayai tena. Akachukua
vipande vya mkate vya
mwisho alivyovipata kwenye
mfuko wake na kuwalisha
nyuki.

Så tok han frem de siste
brødsmulene som han fant
nedi lomma, og matet
biene.

Mvulana baada ya hapo
akalala usingizi mzito/fofo

Deretter sovnet han.

Siku iliyofuata akaamka mvulana na kuhisi njaa kali sana. Hakuwa na vipande vya mkate tena. “Inanibidi niondoke nikatafute chakula”, alisema. Nyuki wakajikusanya duara kuzunguka kichwa chake na kusema:

“Asante kwa kuwa mkarimu na mpole, hatutakuja kukusahau, na tunaahidi kuja kukusaidia”. “Jinsi gani mtakuja kunisaidia mimi?” Alisema mvulana na kuendelea na safari yake.

Neste dag sto gutten opp og merket at han var kjempesulten.

Han hadde ikke flere brødsmuler igjen. «Jeg må dra og finne noe mat,» sa han.

Da slo biene en sirkel rundt hodet hans og sa: «*Takk for at du var snill og grei, vi skal aldri glemme deg. Vi lover å komme og hjelpe deg*». «*Hvordan skal dere hjelpe meg?*» sa gutten og fortsatte på sin vei.

Akaendelea na safari
kupitia kwenye msitu na
eneo kubwa la wazi lenye
nyasi, hadi alipofika Katika jiji
hilo palikuwa na nyumba
nyingi. Katikati ya nyumba
hizo palikuwa na jumba la
kifalme. Katikati ya jumba la
kifalme palikuwa na mnala
mrefu sana!
a kwenye mji.

Han gikk gjennom mark og
eng, helt til han kom til en
by. I byen var det mange
hus.

Midt mellom husene var
det et slott. I midten av
slottet var det et tårn.

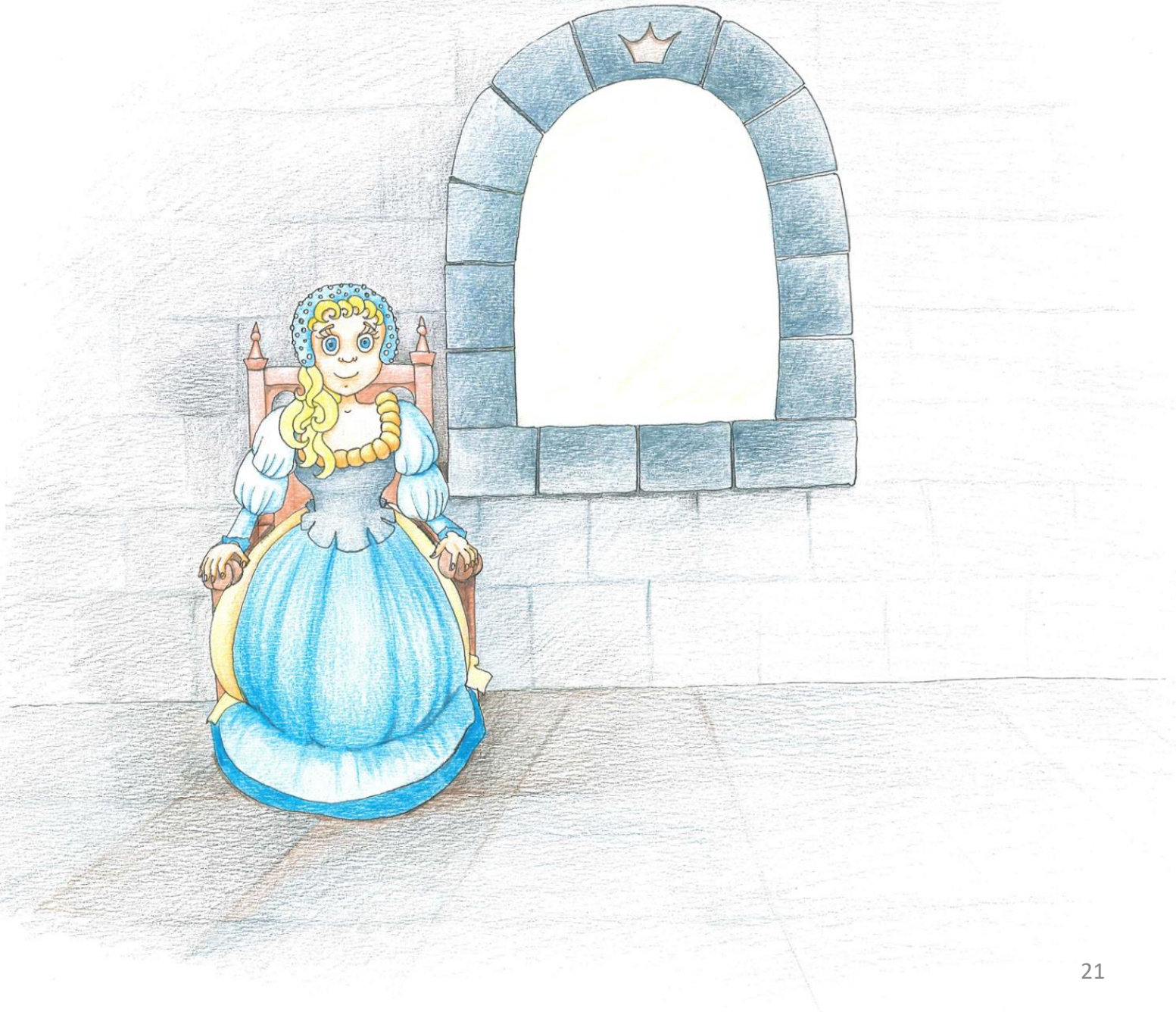

Juu ya mnala palikuwa na chumba kimoja. Ndani ya chumba hicho palikuwa na mtoto wa kike (binti) wa mfalme wa kike mrembo.

Tårnet var kjempehøyt og oppe i tårnet var det et rom.

Alikuwa amefungiwa ndani ya chumba na funguo hazionekani. Yule ambae atapata funguo za chumba hicho atamuoa mtoto wa kike (binti) wa mfalme. Hivyo ndivyo alivyoamua mama yake.

Inni rommet var det en vakker prinsesse. Hun var låst inne og nøkkelen var borte. Den som klarer å finne nøkkelen til rommet hennes, skulle få gifte seg med henne, hadde moren hennes sagt.

Mtoto wa kiume wa fundi viatu akaamuamua kujaribu. Hivyo akaenda mpaka kwenye jumba la mfalme na kugonga mlango.

Mama yake mtoto wa kike (binti) wa mfalme akafungua mlango.

Skomakergutten ville ta sjansen. Derfor dro han til slottet og banket på.

Alikuwa na masikio makubwa, pua iliyopinda, kofia ndefu nyeusi kichwani na ufagio katikati ya miguu yake. Hakika alikuwa ni mchawi.

Moren til prinsessa åpnet døra.

Hun hadde store ører, krokete nese, svart stor hatt på hodet og en feiekost mellom bena.

Hun var rett og slett en heks!

“Umekuja hapa kuoana na mtoto wangu wa kike?” Aliuliza mchawi. “Ndio alijibu mtoto wa kiume wa fundi viatu akitetemeka”. “Basi lazima uweze kufanya vitu vitatu” alisema mchawi. “Kama hutaweza kufanya moja wapo ya majukumu hayo nita inyonga shingo yako!” “Nipatie hayo majukumu”, alisema mtoto wa kiume wa fundi viatu huku akiogopa.

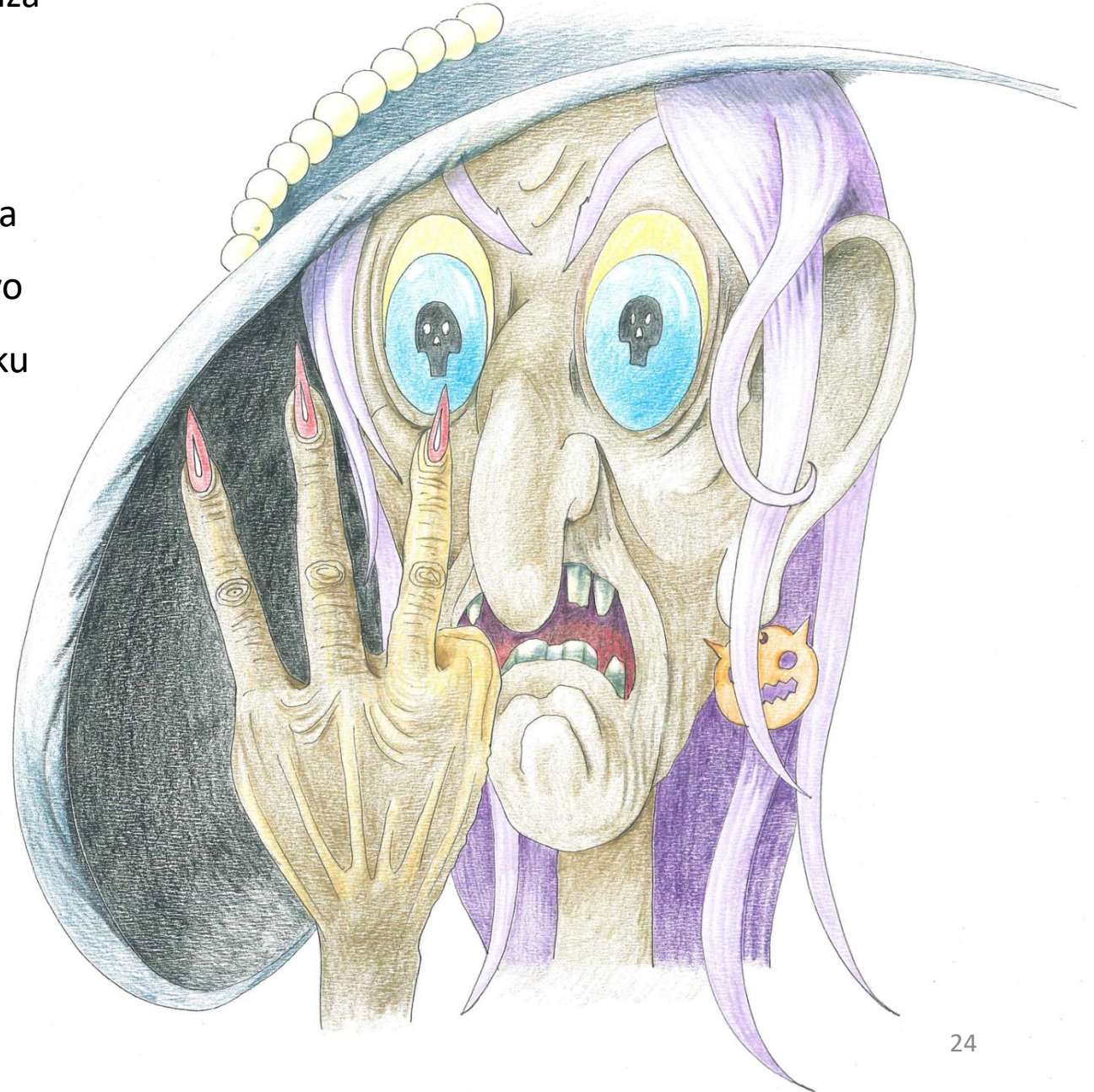
«Er du her for å gifte deg med prinsessa?» spurte hekse.

«Ja,» svarte Skomakergutten skjelvende.

«Da må du greie å gjøre tre oppgaver,» sa hekse.

«Hvis du ikke klarer en av dem, vil jeg vri om halsen på deg!»

«Gi meg oppgavene,» sa Skomakergutten redd.

Kisha mvulana akapewa rundo la mchanga likiwa na mbegu nyingi ndogo za mti wa **poppy** mbele yake. "Lazima utenganishe mchanga na mbegu za mti wa **poppy**," alisema mchawi. "Usipomaliza kabla ya jua kuzama, nitageuza shingo yako!"

Da tømte heksa en haug med sand og masse bittesmå valmuefrø foran ham.

«Du skal skille sanden fra valmuefrøene,» sa heksa.

«Rekker du det ikke til solnedgang, vrir jeg om halsen på deg!»

Mvulana akaanza, moja baada ya nyingine, akawa anatoa mbegu zile ndogo kwenye mchanga. Alifanya kazi kwa kuendelea mpaka jua lilipoanza kutoweka. “Bado kazi kubwa imebakia” alisema mvulana akiwa amechoka. “Siwezi kuendelea zaidi. Mchawi anakuja kuinyonga shingo yangu!”

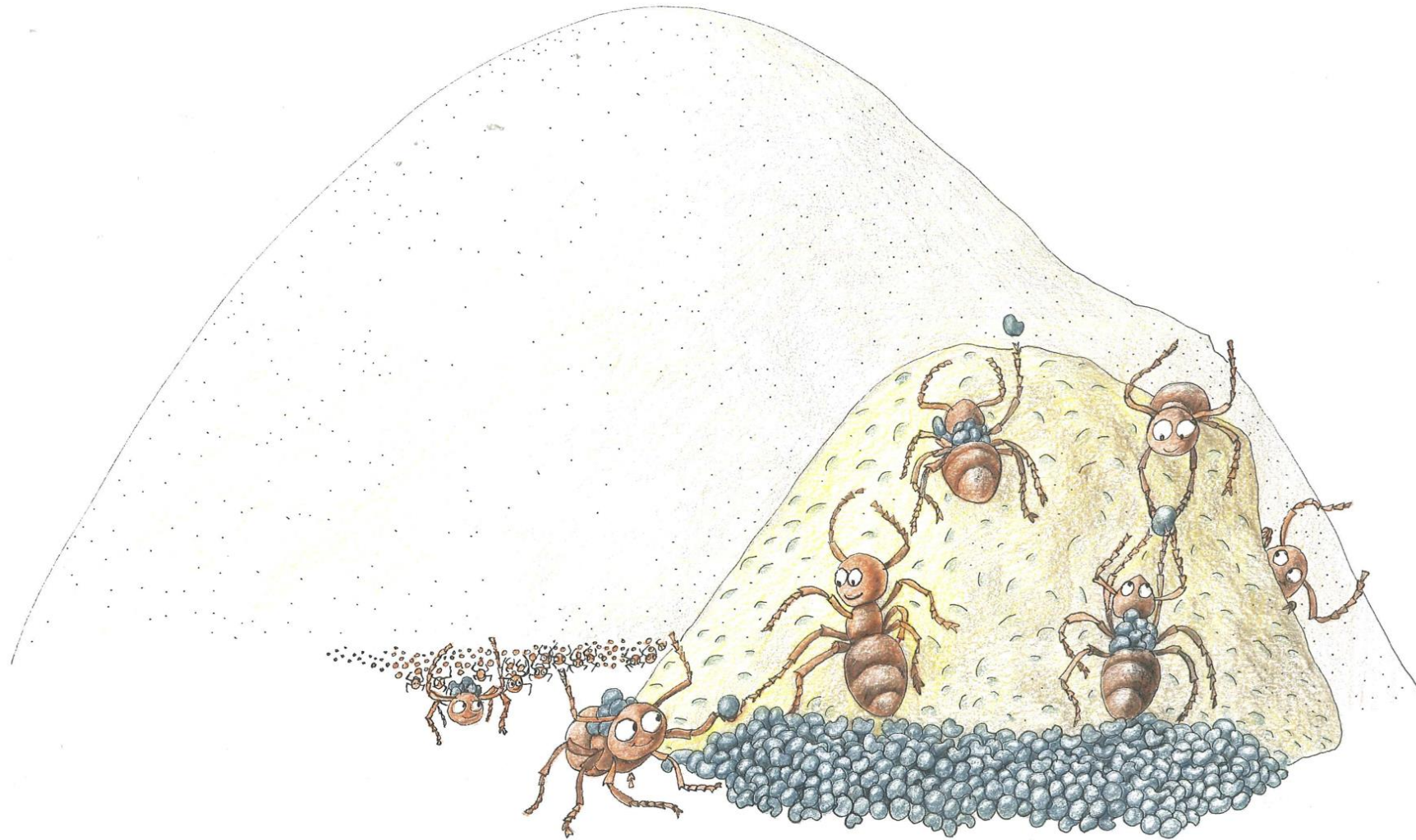
Gutten satte i gang. Han tok ett og ett av valmuefrøene ut fra sanda.

Han jobbet og jobbet, helt til sola begynte å gå ned. «Det er fortsatt masse igjen,» sa gutten sliten.

«Jeg klarer ikke mer. Nå kommer hekse til å vri om halsen på meg!»

Plutselig følte han noe som rørte på seg. Det var maurene som hadde kommet for å hjelpe ham!

Ghafla akasikia kitu kikimtambaa juu ya vidole vyake. Mchwa walikuwa wamekuja kumsaidia. Mchwa wakatenganisha mbegu za mti wa poppy kwenye mchanga kwa mwendo wa moja, mbili na tatu kazi ikawa imekamilika!

Maurene satte i gang og skilte valmuefrøene fra sanda. Og på én, to, og tre var jobben gjort!

Mvulana akachukua ndoo/kopo iliyokuwa na mbegu za mti wa **poppy** bila mchanga na kukimbia mpaka kwa mchawi. “Unabahati wewe” alisema mchawi kwa kukasirika.

Gutten tok med seg bøtta med valmuefrø, fri for sand, og løp til hekse. «Nå hadde du flaks!» sa hekse irritert.

Siku iliyofuatia mchawi alimpatia mtoto wa kiume wa fundi viatu kazi ngumu zaidi: “Funguo ya chumba alichopo mtoto wa kike/binti wa Mfalme ulidondoka chini ya mto. Utafute, usipoweza kuupata kabla ya jioni, nitainyonga shingo yako!” Alisema mchawi akicheka kwa sauti ya juu.

Dagen etter ga hekse Skomakergutten en enda vanskeligere oppgave:
«Nøkkelen til rommet til prinsessa har falt ned i elven. Finn den! Rekker du det ikke til i kveld, vrir jeg om halsen på deg!” sa hekse mens hun lo høyt.

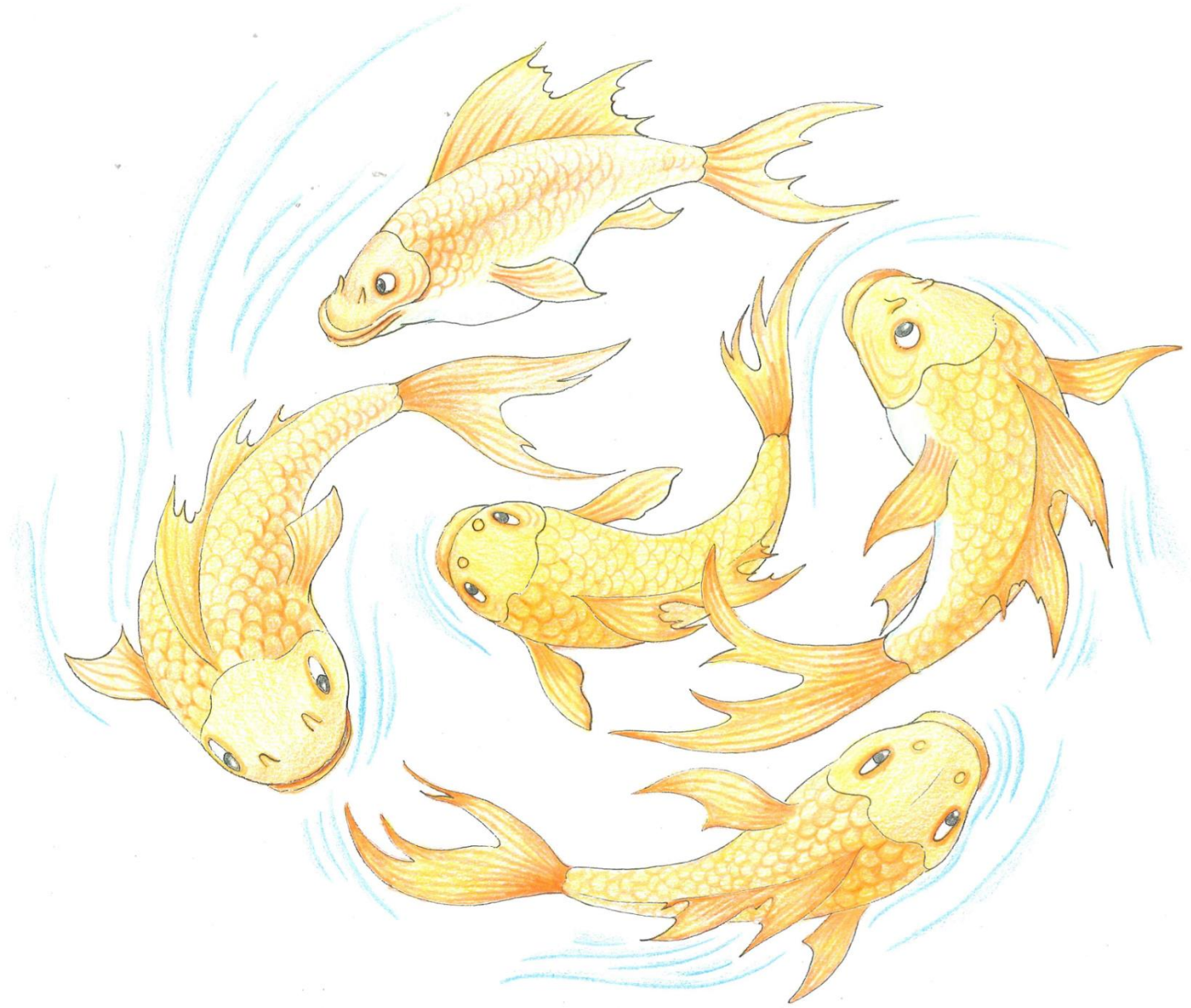
Mtoto wa kiume wa fundi viatu
akaelekea chini ya mto na kuanza
kutafuta funguo. Lakini ikawa yeye hajui
kuogelea! “Nini nitafanya sasa? Mchawi
atakuja kuinyonga shingo yangu”,
mvulana aliona jua linaanza kutoweka.

Skomakergutten gikk til elven og begynte å
lete etter nøkkelen. Men så kom han på at
han ikke kunne svømme! «Hva skal jeg gjøre
nå, hekse kommer til å vri om halsen på
meg», sa gutten i det sola begynte å gå ned.

Ghafa yakamwagika matone ya maji usoni mwake. Akaangalia chini ya mto.

Plutselig sprutet det noen vandrdåper i ansiktet hans. Han så ned i elven.

Walikuwa ni samaki wote wenye rangi ya dhahabu! Wamekuja kumsaidia.

Der var alle gullfiskene! De hadde kommet for å hjelpe ham.

Samaki waliogelea mpaka wakaupata ufunguo uliokuwa umejichimbia chini ya kifusi cha mchanga..

Fiskene svømte til bunnen og fant nøkkelen som var gravd ned i sandbunnen.

... na wakampatia mvulana.

De ga nøkkelen til gutten.

Mvulana akakimbia kuelekea kwa mchawi na kusema: “Mimi nina funguo!” “Unabahati”, alisema mchawi akiwa amezidi kukasirika.

Gutten sprang bort til heksa og sa: «Jeg har nøkkelen!» «Nå hadde du flaks,» sa heksa enda mer irritert.

Alikaa juu ya ufagio wake na kupaa juu
ya ngazi hadi kwenye mnara uliopo
kwenye jumba la mfalme.

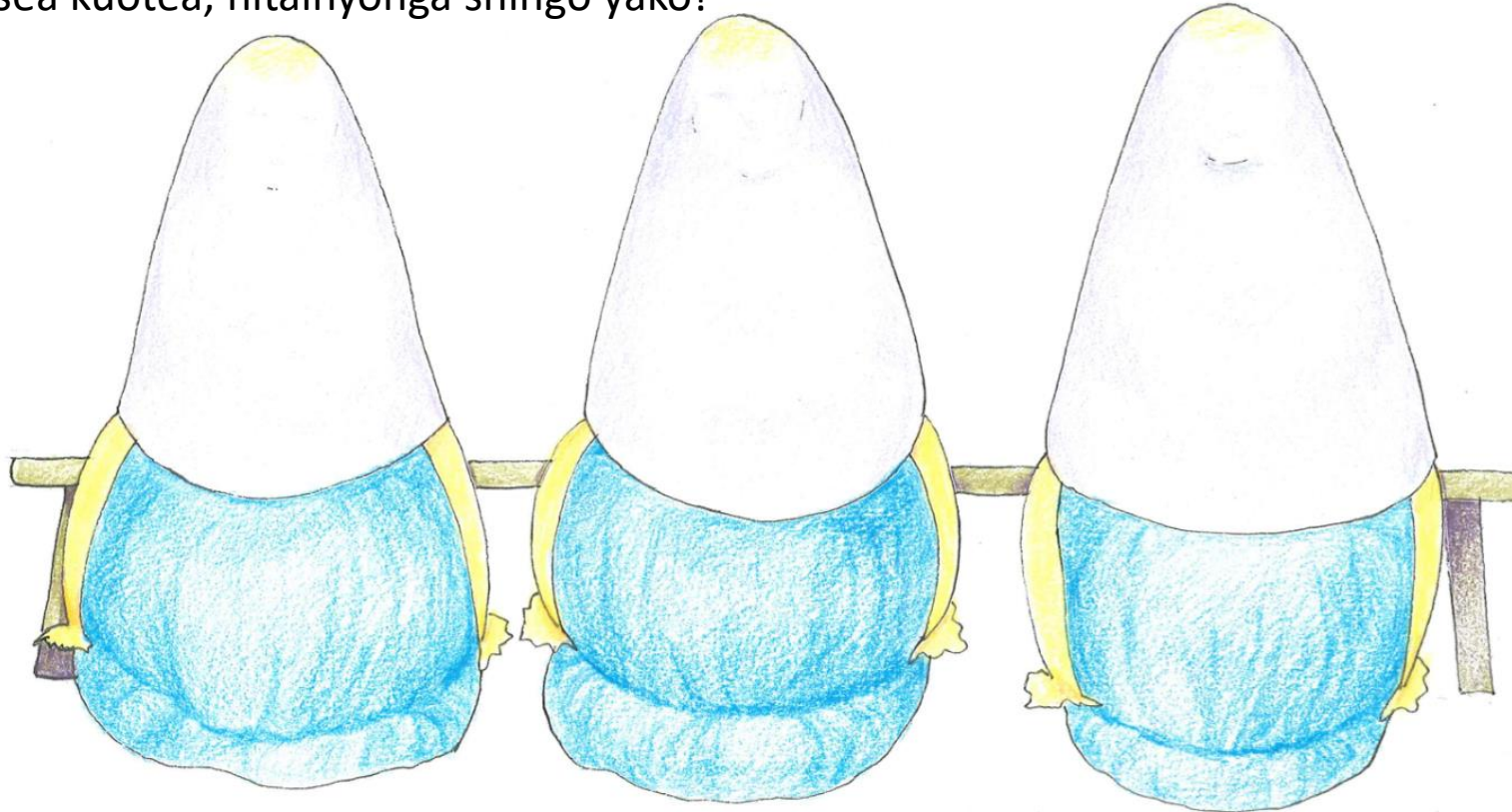
Så satte Skomakergutten og heksa seg
på feiekosten til heksa og fløy opp trappa
til slottstårnet.

De satte inn nøkkelen og åpnet døra
til prinsessens kammer.

Waliweka ufunguo na kufungua mlango wa chumba cha Mtoto wa kike (binti) wa mfalme. Kulikuwa na wanawake watatu wameketi wakiwa wamejitanda kitambaa kirefu cheupe chenye kuficha uso. Wote walifanana!

"Kama utaweza kuotea na kuchagua kwa usahihi yupi ni mtoto wa kike (binti) wa mfalme, utaweza kuoana nae", alisema mchawi. "Ikiwa utakosea kuotea, nitainyonga shingo yako!"

Der satt det tre kvinner dekket med lange, hvite slør. Alle så like ut! «Hvis du gjetter hvem som er prinsessa, kan du gifte deg med henne.

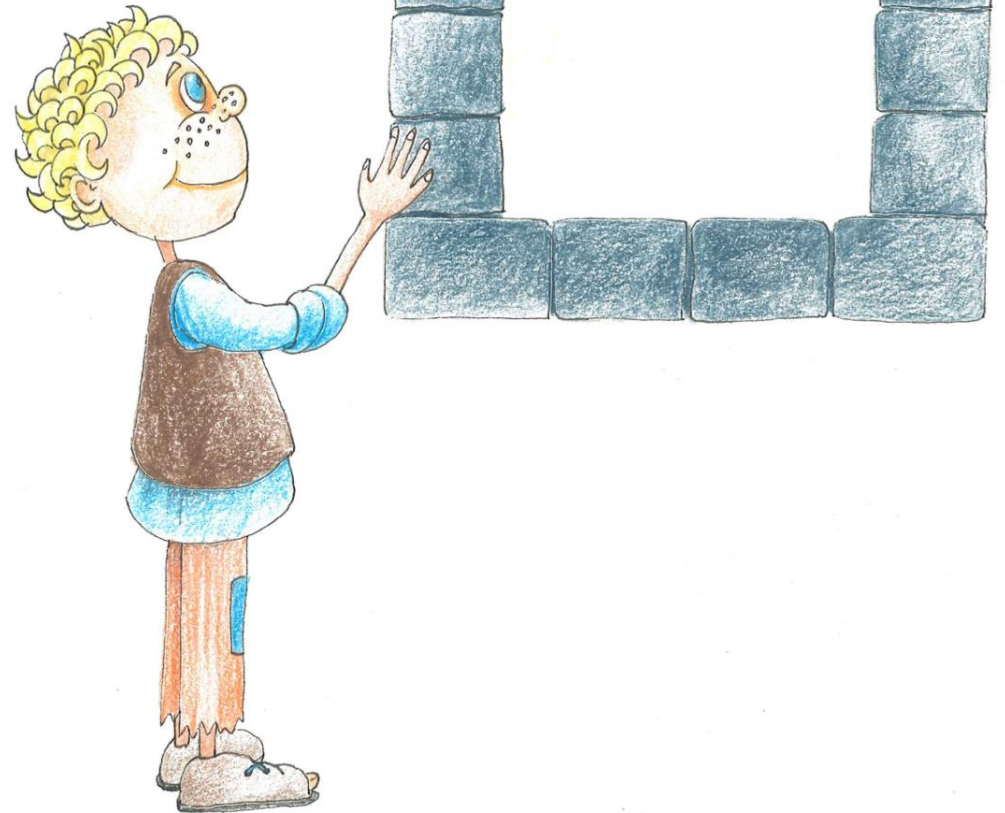
Gjetter du feil, vrir jeg om halsen på deg!» sa heksa «De ser jo helt like ut!» sa gutten.

Nå kommer heksa til å vri om halsen på meg!»

“Wote wanaonekana wanafanana!” alisema mvulana. Sasa anakuja mchawi kuinyonga shingo yangu! “Bzzzzzzzz” ghafla alisikia yule mvulana. Aliangalia juu na kuona kupitia dirisha nyuki wakiwa wanakuja. Ghafla nyuki wote walikuwa pale!

«Bzzzzzzzzzzz», hørte han plutselig.

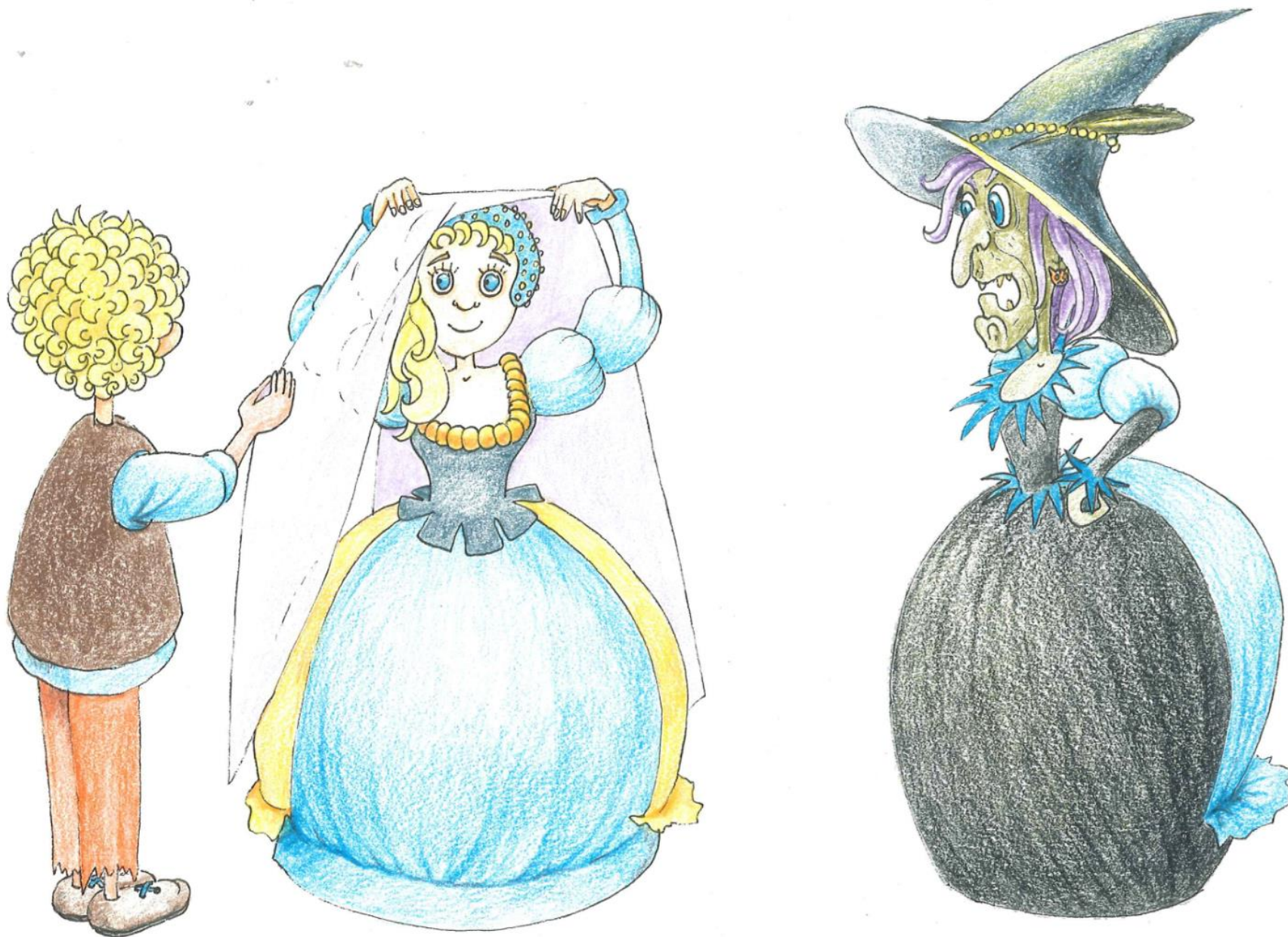
Han så opp, og inn gjennom vinduet fløy det inn bier, den ene etter den andre. Plutselig var alle biene der!

Nyuki wakajikusanya kwa kuzunguka kwa mmoja wa wale wanawake watatu na kutengeneza taji zuri la dhahabu juu ya kichwa chake. “Huyu ndio mtoto wa kike (binti) wa mfalme! Huyu mwenye taji la dhahabu” alisema mvulana. Akamchagua yule ambae nyuki walijikusanya juu yake.

Biene svermet rundt en av de tre tilslørte kvinnene, og sammen formet de en vakker gullkrone over hodet hennes. «Det er prinsessa! Hun med gullkronen på!» sa gutten og pekte på hun som var omsvermet av biene.

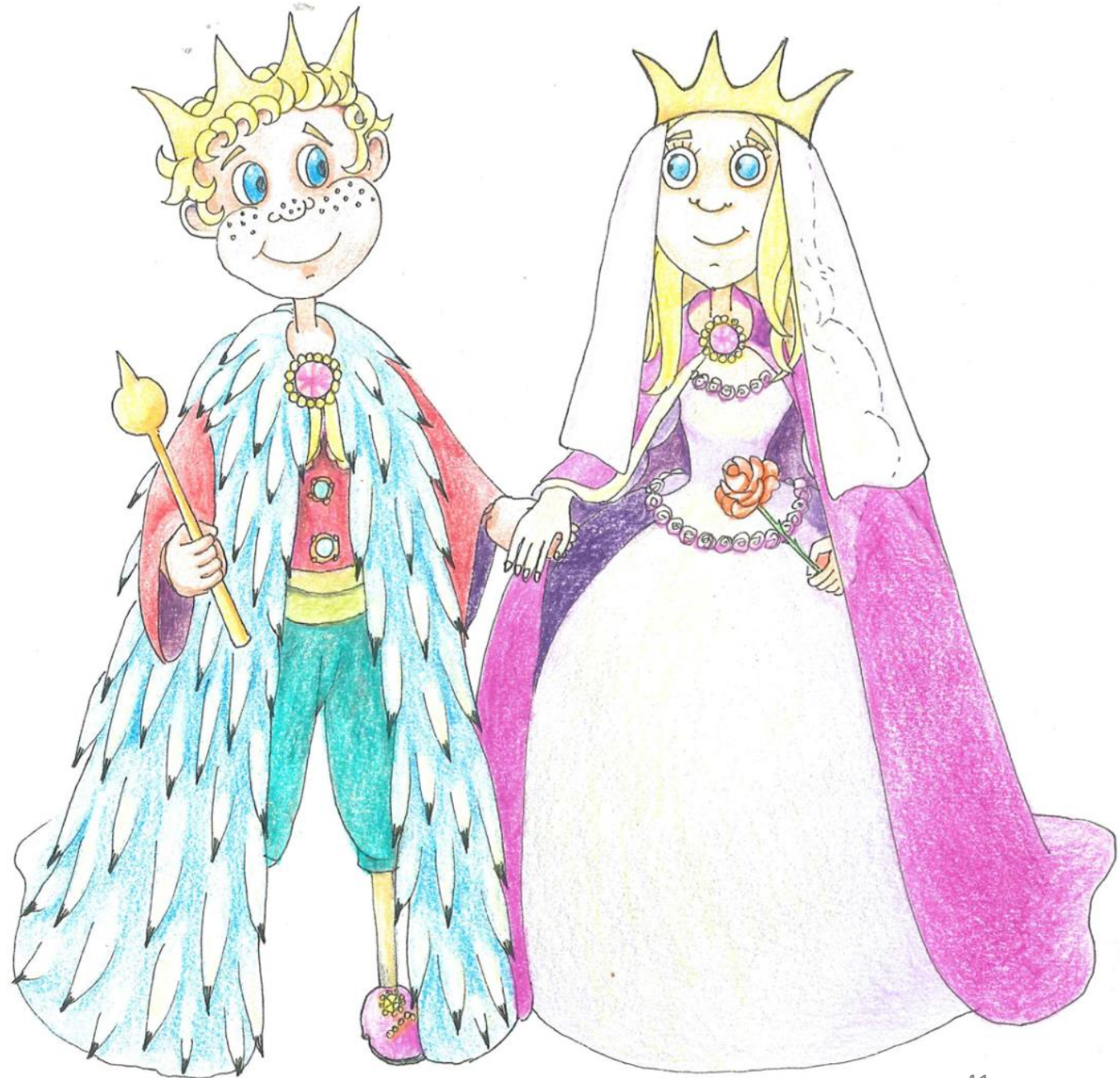

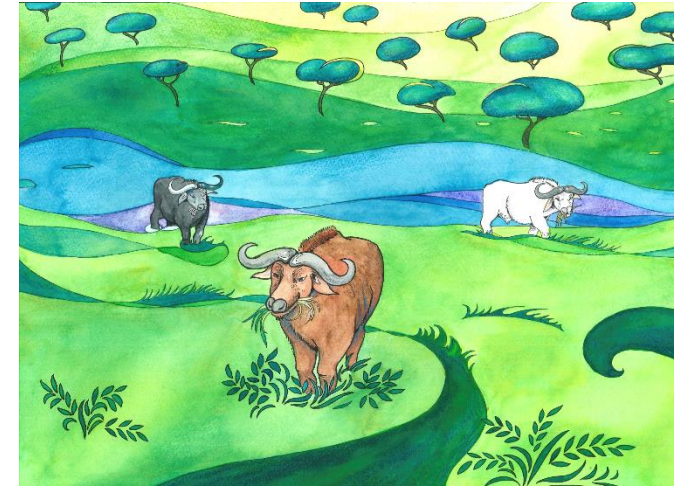
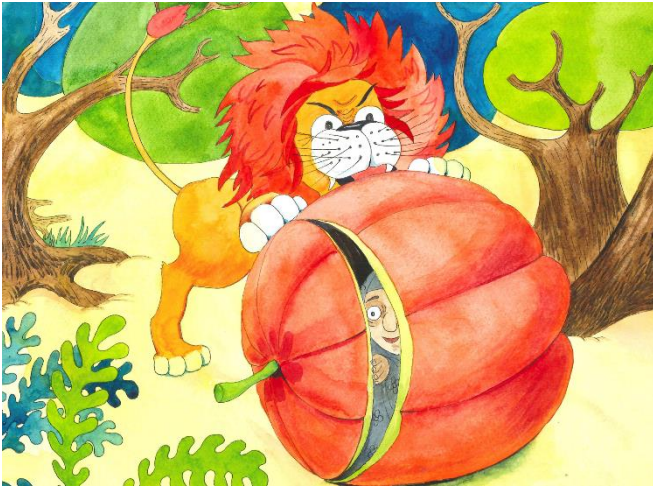
Wakafunua uso aliokuwa umefunikwa na kitambaa , na kuona kuwa mvulana alikuwa ameotea kwa usahihi. “Unabahati sana wewe”, alisema mchawi kwa hasira na kukasirika.

Kvinnene fjernet ansiktsslørene sine, og det viste seg at gutten hadde gjettet riktig. «Nå hadde du jammen meg flaks!» sa hekse sint og irritert.

Mchawi alishikilia ahadi yake aliyoweka kwa maneno. Mtoto wa kiume wa fundi viatu akaona na mtoto wa kike (binti) wa mfalme na kuwa mfalme wa nchi. Kuanzia siku hiyo hapakuwa na fundi viatu mwenye hasira ama mchawi anaewasumbua tena. Na huo ndio mwisho wa hadithi yetu.

Heksa holdt ord og Skomakergutten fikk gifte seg med prinsessa og ble konge i landet. Etter den dagen var det ingen sinte skomakere eller onde hekser som plaget dem lenger. Snipp snapp snute, så var eventyret ute.

Finn flere fortellinger på

nafo.oslomet.no

Fortellingen er laget med illustrasjoner fra Svetlana Voronkova